

این زمان، آن معتصم‌ها مرده اند!

در تاریخ، شخصیت‌های مختلف به شیوه‌های گوناگون به توهین‌ها و بی‌احترامی‌ها پاسخ داده‌اند. اما در میان این واکنش‌ها، برخی از پاسخ‌ها به دلیل شدت و تأثیرشان در ذهن‌ها ماندگار شده‌اند. یکی از این نمونه‌ها، واکنش خشمگین و قاطعانه‌ی خلیفه‌ عباسی، معتصم بالله، به توهین‌ها و دشمنی‌ها بود.

روزی روزگاری، به معتصم بالله اطلاع دادند که زنی هاشمی اسیر در دست رومی‌ها چنین فریاد برآورده است: «وامعتصماه وامعتصماه»، معتصم بالله محض شنیدن این خبر در حالی که بر تختش نشسته بود، لبیک‌گویان وی را جواب داد و بلافاصله از جایش برخاست و در قصرش فریاد کشید: «آماده برای جنگ، آماده برای جنگ!» قاضیان و گواهان را جهت تحویل و توضیح حدود زمین‌های وقفی احضار نمود و شخصاً به جنگ (عموریه) رفت (یکی از شهرهای مهم روم) و آنجا را فتح نمود و طبق دستور، عموریه به آتش کشیده شد.

معتصم دستور داد دروازه‌های شهر را به روی دشمنانش ببندند و این عمل به نوعی یک پیام قوی به دشمنانش بود که نشان می‌داد، او اجازه نمی‌دهد که حتی یک توهین کوچک، به موقعیت و احترامش آسیب بزند. این واکنش، نه تنها بر قدرت و قاطعیت وی تأکید داشت؛ بلکه نشان‌گر اهمیت حفاظت از اعتبار و احترام شخصی نیز بود. وی کجا و حکام امروزی سرزمین‌های اسلامی کجا!

این داستان به ما می‌آموزد که در مواجهه با توهین‌ها و بی‌احترامی‌ها، قدرت و صلابت در پاسخ می‌تواند تأثیر بسیار بیشتری نسبت به واکنش‌های خفیف و ملایم داشته باشد. معتصم با واکنش خشمگین و مؤثر خود، درس بزرگی برای همه ما به جا گذاشت که در برابر توهین‌ها، نباید تنها به کلمات بسنده کرد، بلکه باید با عملی قوی و مؤثر، در مقابل تحقیر و توهین‌ها به مبارزه پرداخت.

ای مسلمانان! تا به کی به پای این وعد و عیده‌های دروغین و فریبنده حکام بزدل تان نشسته و نظاره می‌کنید؛ چرا برای اجرای فرمان الله سبحانه و تعالی و ادای مکلفیت شرعی خود دست به کار نمی‌شوید؟ چرا فرزندان خود را در میان ارتش‌ها تحریک به جهاد و مبارزه با دشمنان و سرنگون‌ساختن تاج و تخت حکام دست‌نشانده تان نمی‌کنید؟ منتظر چه هستید؟ آیا از دشمنان خود می‌ترسید؟ پس بدانید که در قدم نخست باید از الله سبحانه و تعالی ترسید و برای عملی ساختن احکامش، دست به کار شد! اگر چنین نکنید، چگونه خود را از روزی که الله سبحانه و تعالی چنین توصیف کرده است نجات می‌دهید:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ (1) يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ﴾ [حج: 1 و 2]

ترجمه: ای مردم! از (عقاب و عذاب) پروردگارتان بترسید (و به یاد روز قیامت باشید). واقعاً زلزله (انفجار جهان و فرو تپیدن ارکان آن، در آستانه) هنگامه رستاخیز، چیز بزرگی (و حادثه هراس‌انگیزی) است. روزی که زلزله رستاخیز را می‌بینید (آن چنان هول و هراس سرتا پای مردمان را فرا می‌گیرد که حتی) همه زنان شیردهی که پستان به دهان طفل شیرخوار خود نهاده‌اند، کودک خود را رها و فراموش می‌کنند. و جملگی زنان باردار (از خوف این صحنه بیمناک) سقط جنین می‌نمایند، و (توای بیننده!) مردمان را مست می‌بینی، ولی مست نیستند و بلکه عذاب الله سخت (وحشتناک و هراس‌انگیز) است (و توازن ایشان را به هم زده است و لذا آنان را آشفته و خراب، با چشمان از حدقه به در آمده و با گام‌های افتان و خیزان، و با

وضع بی سر و سامان و حال پریشان می بینی).
نویسنده: محمد مزمل